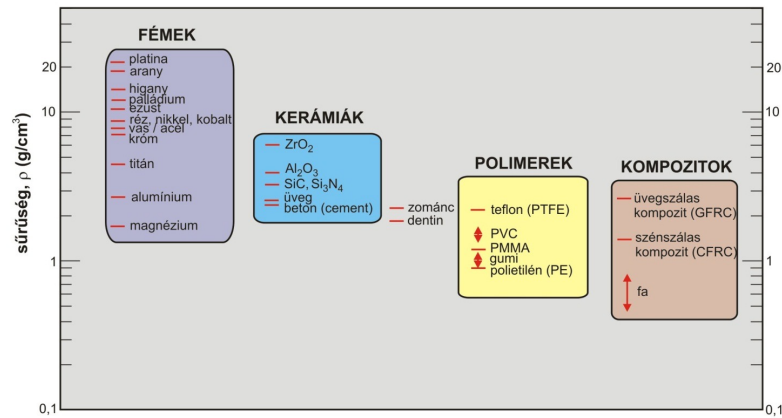
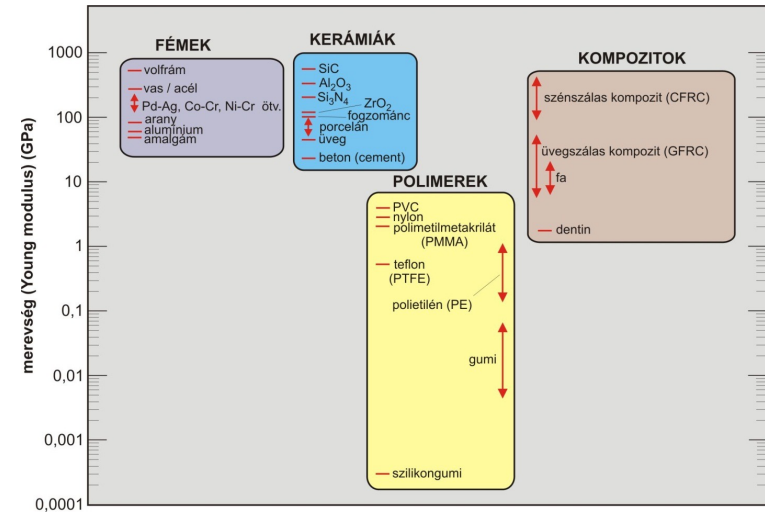

Anyagok tulajdonságainak összehasonlítása

Sűrűség: polimerek, kompozitok < kerámiák < fémek
(atomtömeg, térkitöltési tényező)

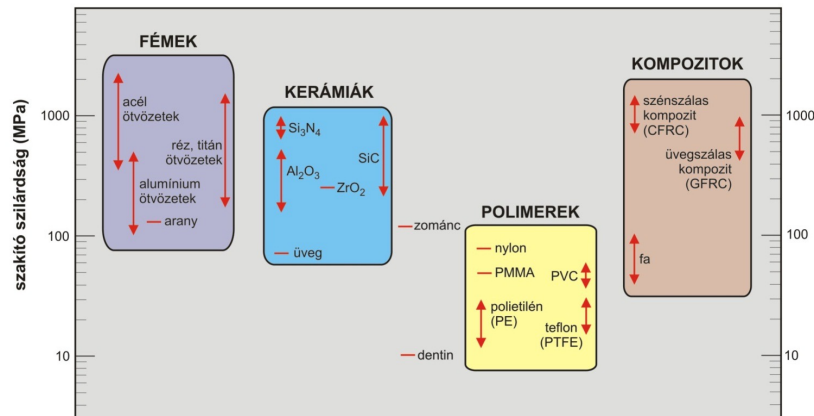
Merevség: polimerek < kompozitok < fémek, kerámiák
(Young modulus: kötési energia)

Visszarugózó képesség: kerámiák < fémek < kompozitok < polimerek

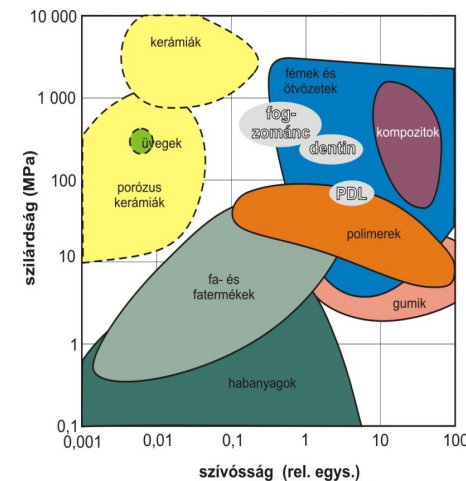
Képlékenység: kerámiák < fémek, kompozitok, polimerek (diszlokációk)

1

2

Szakító szilárdság: polimerek < kompozitok, kerámiák < fémek
(kötési energia, repedésekkel szembeni ellenállás)

Nyomószilárdság:
polimerek < kompozitok, kerámiák, fémek

Szívósság:
kerámiák < polimerek, kompozitok, fémek
(szilárdság, visszarugózó képesség, képlékenység)

Keményesség:
polimerek < kompozitok < fémek < kerámiák
(kötési energia, képlékenység)

3

4

Elektromos vezetőképesség: kerámiák, kompozitok, polimerek < fémek
(sávszerkezet)

Hővezetőképesség: kerámiák, kompozitok, polimerek < fémek

Olvadáspont: polimerek < kompozitok < fémek < kerámiák
(kötési energia)

Hőtágulási együttható: kerámiák < fémek < kompozitok < polimerek
(kötési energiával fordítottan arányos)

Reflektancia: kerámiák, kompozitok, polimerek < fémek
(látható tartományban)

Transzmittancia: fémek < kompozitok < polimerek, kerámiák

5

Fémek

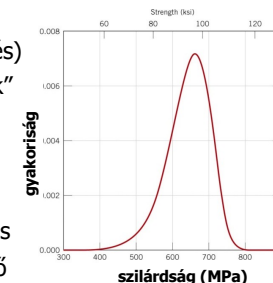
Általában:

- szilárd
- nagy sűrűség
- merev
- erős
- képlékeny (alakíthatók)
- szívós (szívós törés)
- kemény
- kicsi fajhő
- jó hővezető
- jó hőszigetelő
- jó elektromos vezető
- opak, jól reflektáló, fémszínű
- gyengén korrózióálló

Kerámiák

Általában:

- szilárd
- közepes sűrűség
- merev
- erős (szakításban közepesen) $\sigma_{\text{szakító}} < \sigma_{\text{nyomó}}$
- nem alakíthatók
- törékeny (rideg törés)
- „repedésérzékenyek”
- nagyon kemény
- közepes fajhő
- hőszigetelő
- gyenge hőszigetelő
- elektromos szigetelő
- változatos optikai tulajdonságok
- jó korrózióállóság

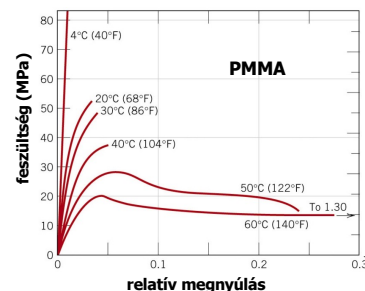

6

Polimerek

Általában:

- folyékony vagy szilárd
  - kis sűrűség
  - kevésbé merev - rugalmas
  - közepesen erős - gyenge
  - képlékeny
  - közepesen szívós
  - közepesen kemény - puha
  - viszkoelasztikus
  - közepes fajhő
  - hőszigetelő
  - közepes hőszokktűrő
  - elektromos szigetelő
  - változatos optikai tulajdonságok
  - közepesen korrózióálló
- Fontos tényezők:**
- hőmérséklet
  - molekulatömeg
  - kristályossági fok

7

Kompozitok

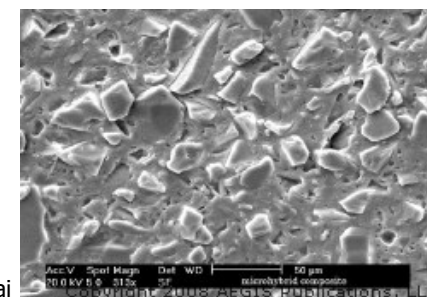
(fogorvosi)

Általában:

- szilárd
- kis - közepes sűrűség
- közepesen merev - rugalmas
- erős
- képlékeny
- szívós
- kemény - közepesen kemény
- viszkoelasztikus
- közepes fajhő
- hőszigetelő
- közepes hőszokktűrő
- elektromos szigetelő
- változatos és jól alakítható optikai tulajdonságok
- jó korrózióállóság

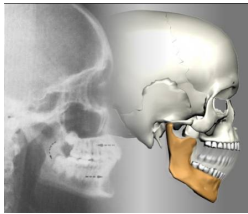
Fontos tényező:

- összetétel
- diszperz részecskeméret

→ mikrohibrid → nanohibrid kompozitok

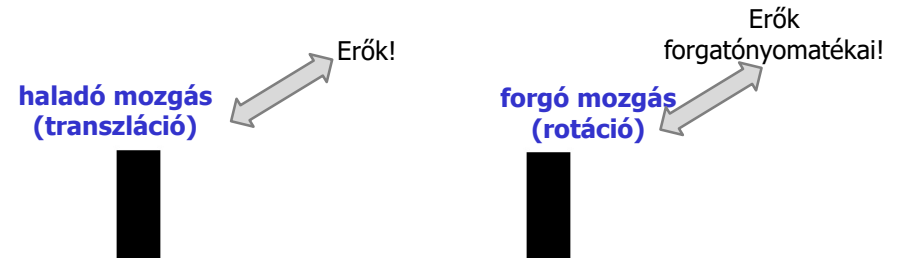
8

Fogorvosi Biomechanika

Mozgásfajták

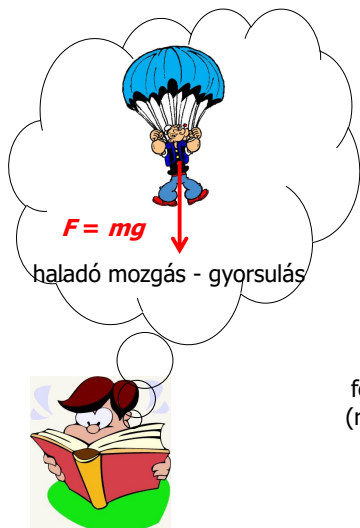
összetett mozgás
= haladó mozgás + forgó mozgás

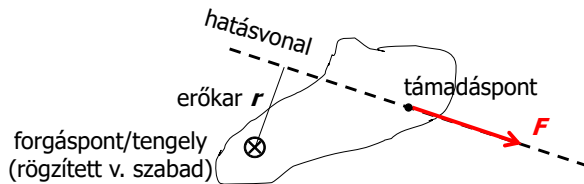
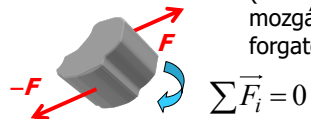
9

10

Erő és forgatónyomaték

Kiterjedt merev test esetén: forgás is lehetséges, (akkor is, ha haladó mozgás nincs), ha van forgatónyomaték

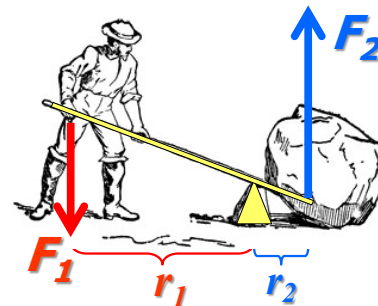
Forgatónyomaték (M):

$$M = r \cdot F \quad (\text{Nm})$$

11

Merev test statikája – egyensúly. Emelő

$$\text{egyensúly} \Leftrightarrow \sum \vec{F}_i = 0 \text{ és } \sum M_i = 0$$

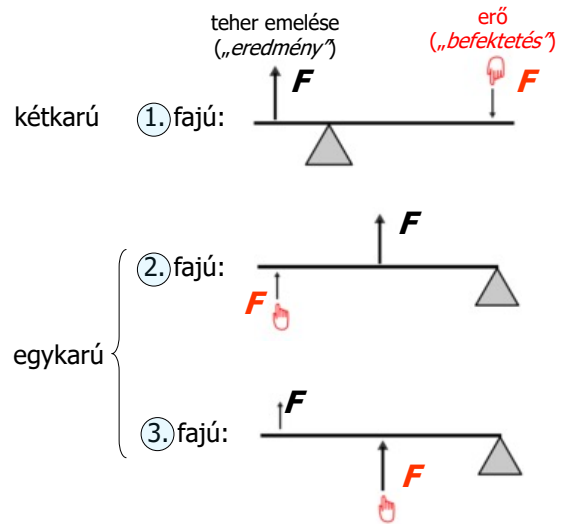
$$F_2 \cdot r_2 = M_2 = M_1 = F_1 \cdot r_1$$

$$F_2 = \frac{r_1}{r_2} \cdot F_1$$

→ erőszorzás

12

Emelő típusok

13

Példák emelőre

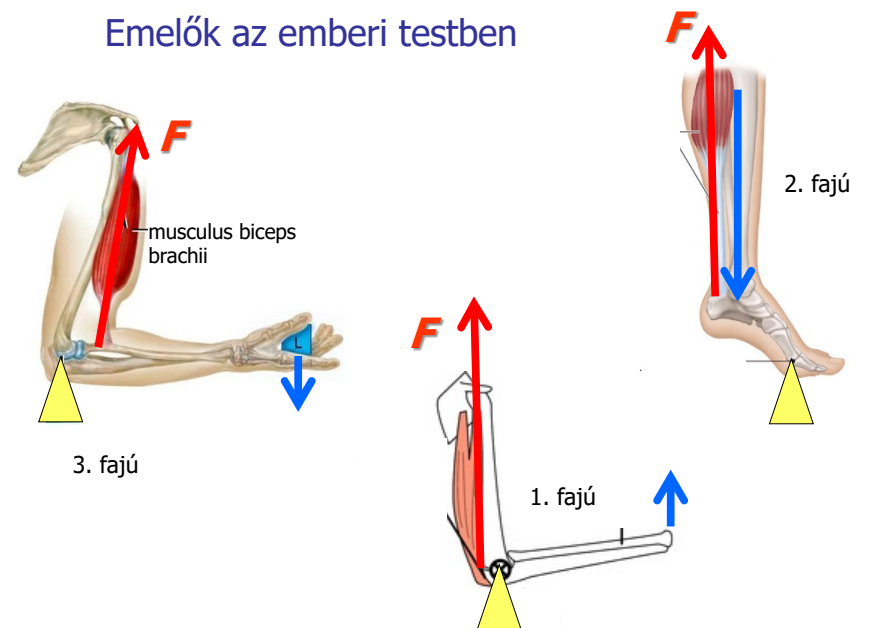
14

Emelők a fogászatban

15

Emelők az emberi testben

16

1. fajú

A first-class lever

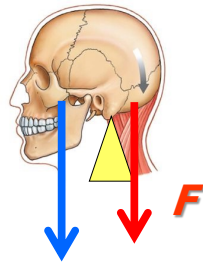
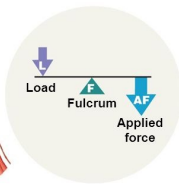
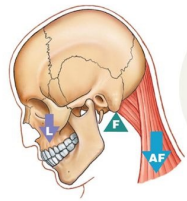
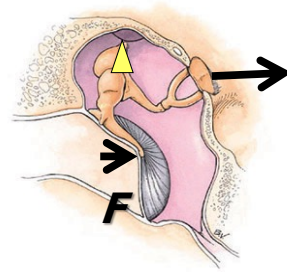

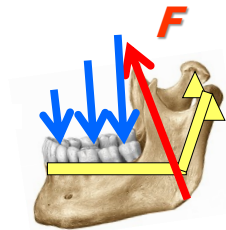
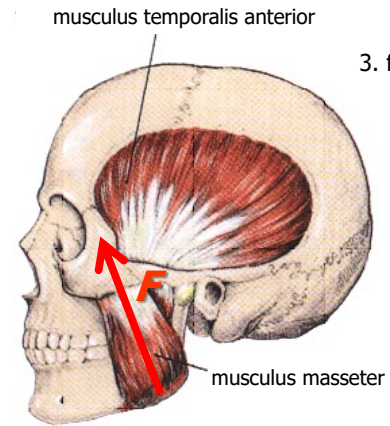
Figure 10.1

17

A mandibula mint emelő

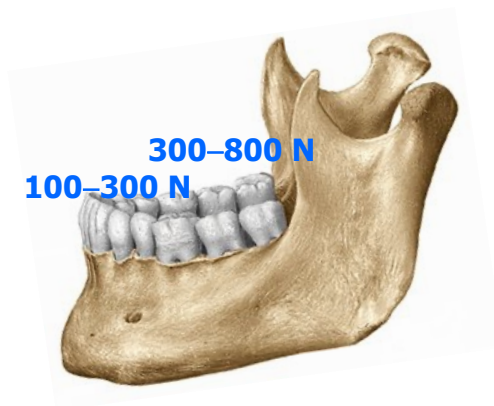
3. fajú

mandibula

18

A rágóerők nagysága

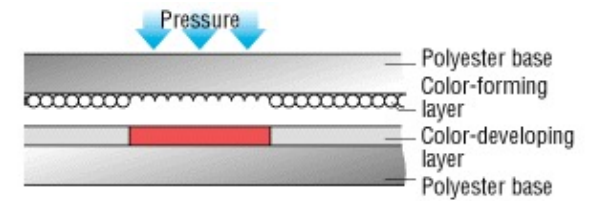
(Guinness: humán - 4000 N)

19

A rágóerők mérése

festékes
nyomásmérő
fólia:

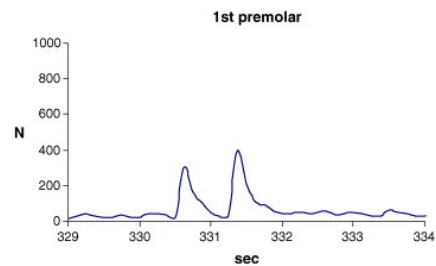
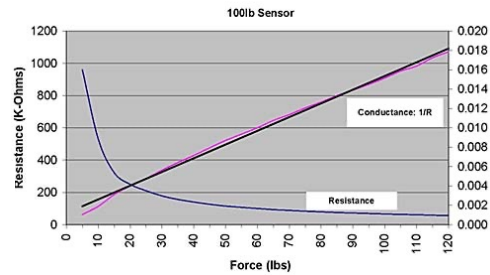

piezoelektromos
szenzor:

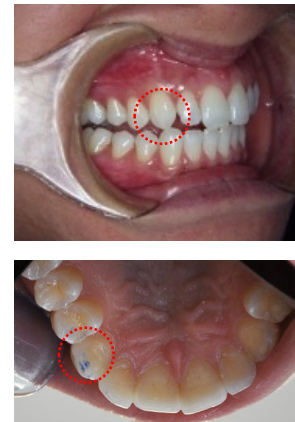
20

21

Nyomásértékek rágásnál

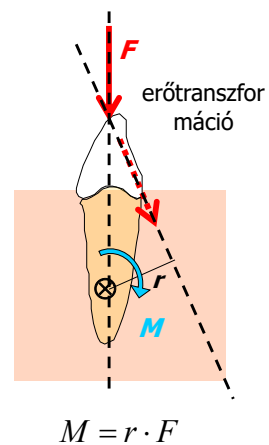
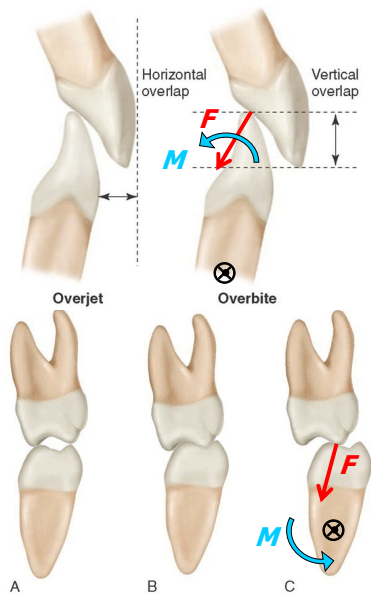

$p \leq 300 \text{ MPa} !$

22

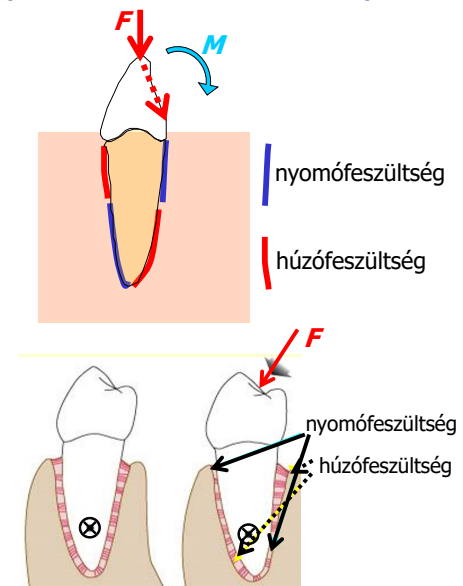
Rágóerők forgatónyomatéka

$$M = r \cdot F$$

23

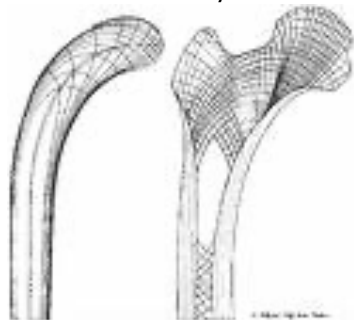
A forgatónyomaték következménye

24

Csontátépülés (remodeling)

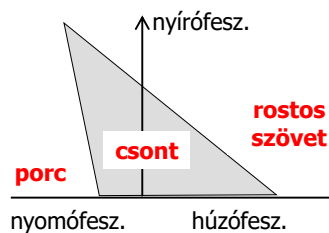
Wolff-törvény 1870

mechanikai terhelés
szerepe

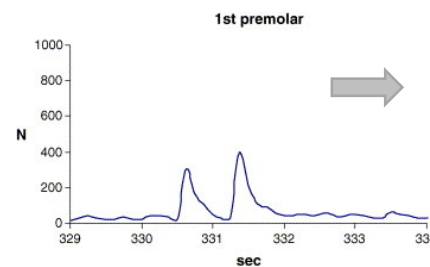
nyomófeszültség $\Rightarrow$ leépülés
húzófeszültség $\Rightarrow$ felépülés

Carter 1988:

25

A rágóerők átvitele a csontszövetre

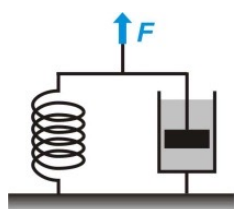
rágóerők: $F = 100-800 \text{ N}$
 $t \leq 1 \text{ s}$!

Ha a rágóerő tartósan hatna:

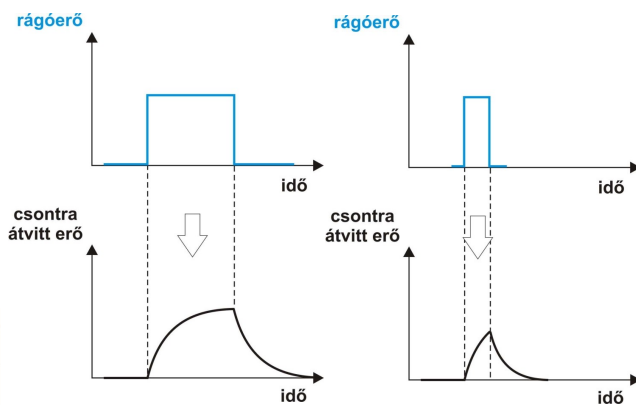
3-5 másodperc $\Rightarrow$ fájdalom
 $\approx$ óra $\Rightarrow$ szöveti károsodás
7-14 nap $\Rightarrow$ a fog kilazulása

26

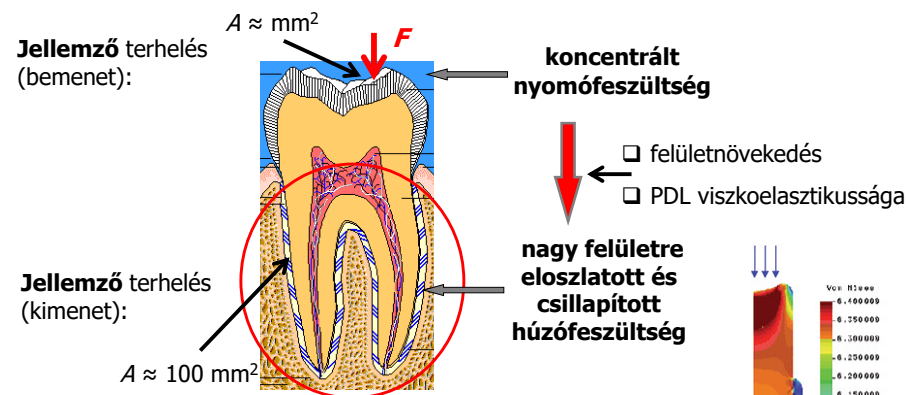
A pdl viszkoelaszticitása

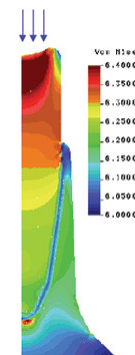
2016. 11. 25.

Semmelweis Egyetem FOK Nyílt
Nap

Konstruktív hatás a csontra!

28